

Univerzitet u Novom Sadu - Fakultet tehničkih nauka
REVERZIBILNO INŽENJERSTVO I BRZA IZRADA PROTOTIPA
U BIOMEDICINSKOM INŽENJERSTVU

REVERZIBILNI INŽENJERSKI DIZAJN U BIOMEDICINSKOM INŽENJERSTVU

Uvod

predavanje 1

Prof. dr Igor Budak

Nastavnici i asistenti

- Dr Igor Budak, red. prof.
- Dr Mario Šokac, docent
- Dr Željko Santoši, asistent

- Dr Mladomir Milutinović, vanr. prof.
- Dr Dejan Movrin, docent

Sadržaj predmeta

Predmet se sastoji iz dve celine:

- I deo: **Reverzibilni inženjerski dizajn (RE)**
- II deo: **Brza izrada prototipa (RP)**

Sadržaj predmeta

- Uvod u RE
- Definisanje i interpretacije pojma RE
- Metodologija RE
- 3D digitalizacija (medical imaging, skeniranje...)
- Priprema oblaka tačaka
- Rekonstrukcija površina i kreiranje 3D modela
- Studije slučaja (primeri iz prakse)
- Budući pravci razvoja oblasti

Literatura

- I. Budak: Reverzibilni inženjerski dizajn - Preprocesiranje rezultata 3D digitalizacije, 2019.
- PPT prezentacije (dostupne on-line)

Način polaganja ispita

- 2 testa (1. iz RE i 2. iz RP) ili pismeni deo ispita
- usmeni ispit

REVERZIBILNO INŽENJERSTVO

Pojam i definicije

Tok operacija, u okviru standardnog automatizovanog proizvodnog okruženja, podrazumeva razradu apstraktnog (ideje), kroz projektovanje koncepcije, a zatim i detaljno CAD/CAM projektovanje i na kraju izradu.

Ovakav tok operacija se često naziva **“klasičnim” inženjerstvom** ili **“inženjerstvom u-napred”**.

CAD - Computer Aided Design

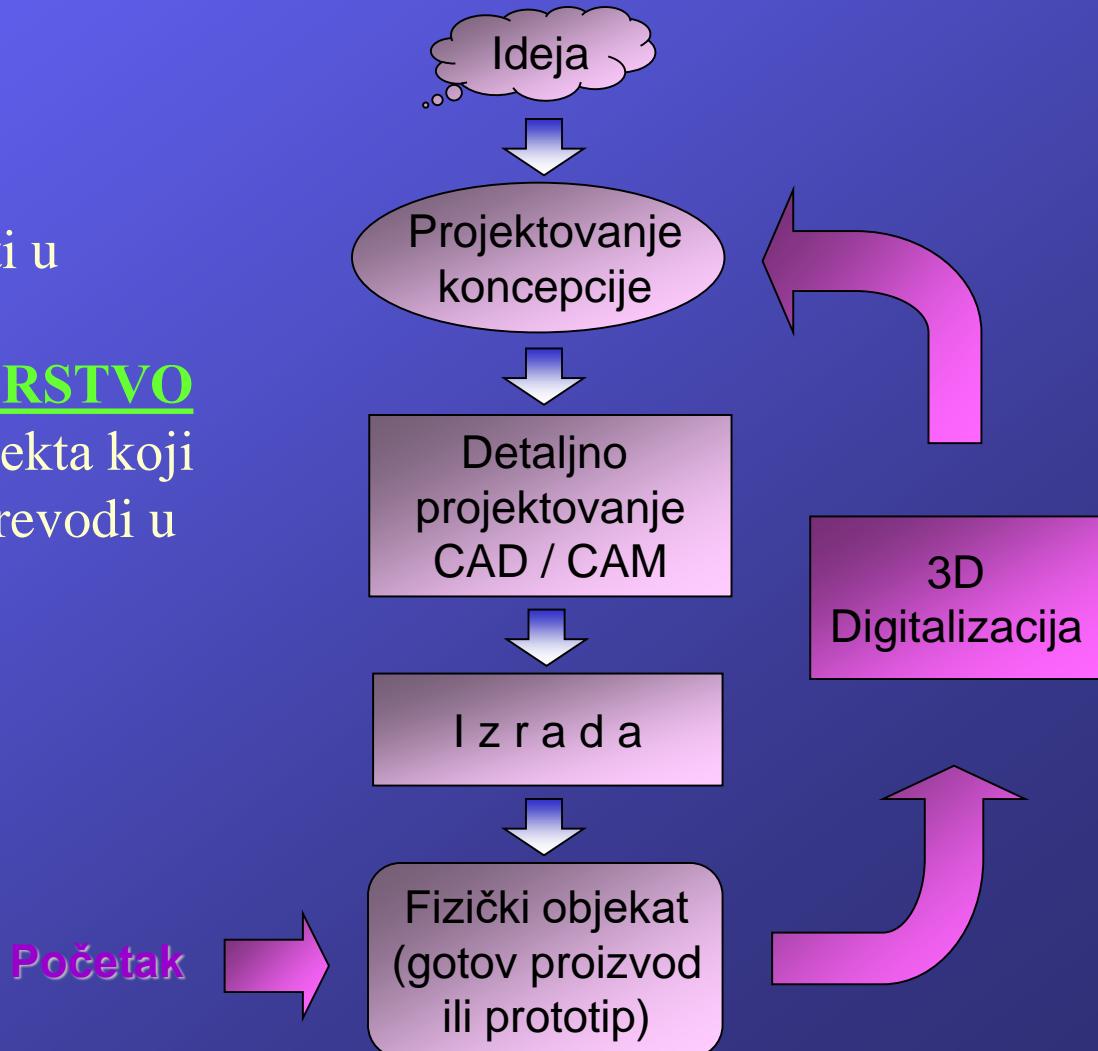
CAM - Computer Aided Manufacturing

REVERZIBILNO INŽENJERSTVO

Pojam i definicije

Za razliku od toka aktivnosti u "klasičnom" inženjerstvu,
REVERZIBILNO INŽENJERSTVO tipično počinje od fizičkog objekta koji se 3D digitalizuje (skenira) i prevodi u 3D model.

REVERZIBILNO INŽENJERSTVO

Pojam i definicije

RE dizajn se, u užem smislu, može definisati kao proces kopiranja postojećeg objekta ili proizvoda (sklopa ili dela), bez pomoći tehničke dokumentacije ili računarskog (digitalnog, virtuelnog) modela.

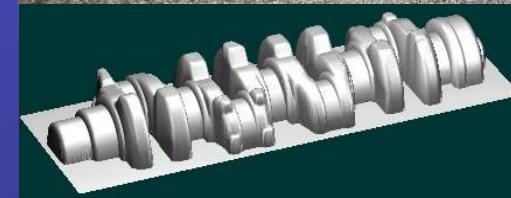
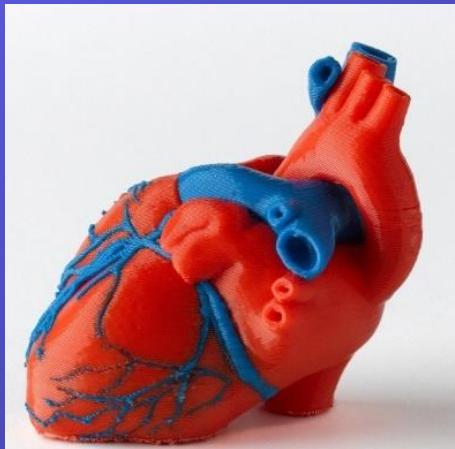
U širem smislu, RE se može posmatrati kao sistemski prilaz za analiziranje nekog postojećeg uređaja ili sistema i može se primeniti kako za proučavanje procesa projektovanja (određenog dela/sistema), tako i kao početni korak u procesu redizajniranja.

REVERZIBILNO INŽENJERSTVO

Interpretacije pojma RE

Izvorna interpretacija pojma RE u okviru mašinstva je vezana za proces **kopiranja postojećeg** dela / sklopa, bez pomoći tehničke dokumentacije ili digitalnog modela.

U osnovnu interpretaciju se može uključiti **i redizajn** postojećih proizvoda.

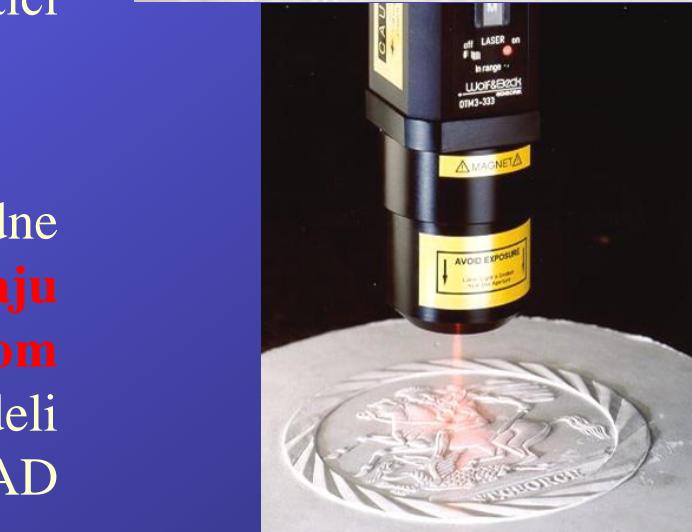

REVERZIBILNO INŽENJERSTVO

Interpretacije pojma RE

Druga interpretacija pojma RE, je vezana za aktuelne zahteve tržišta, gde se od proizvoda zahtevaju sve složeniji geometrijski oblici, koje je teško postići klasičnim CAD alatima.

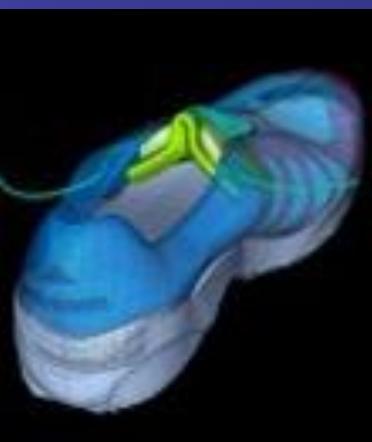
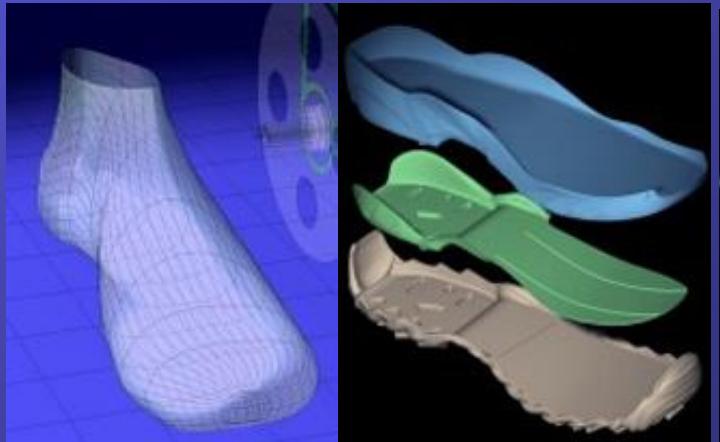
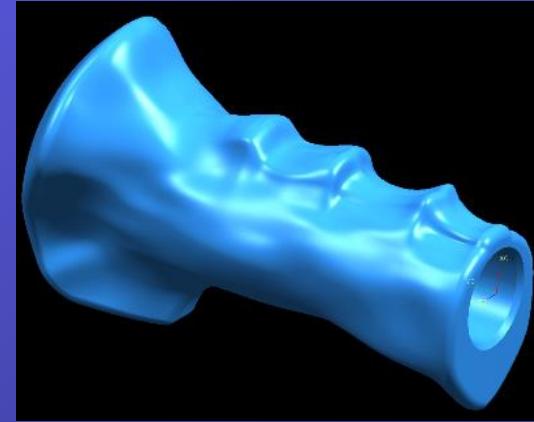
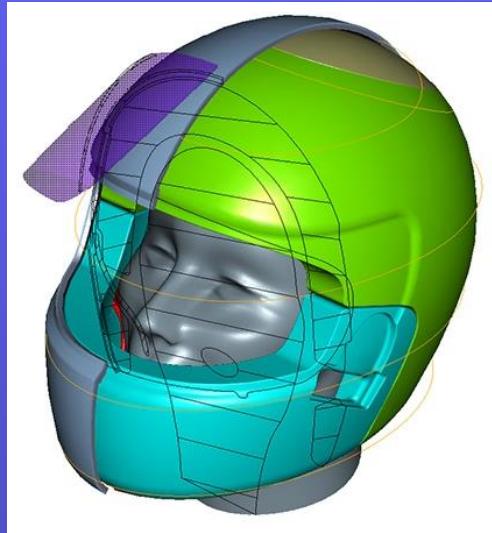
Usled toga, sve je češći slučaj da proizvodne kompanije angažuju umetnike - vajare koji **kreiraju željene modele u glini, gipsu ili nekom sličnom materijalu**, da bi se zatim ovako dobijeni modeli digitalizovali i rekonstruisali u funkcionalne CAD modele.

REVERZIBILNO INŽENJERSTVO

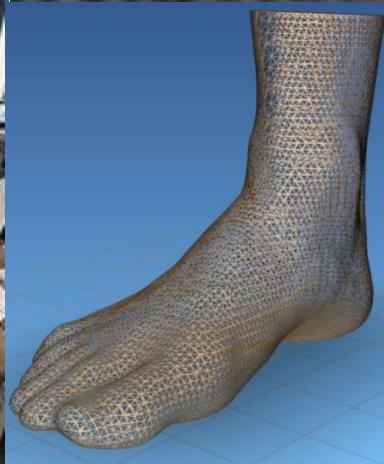
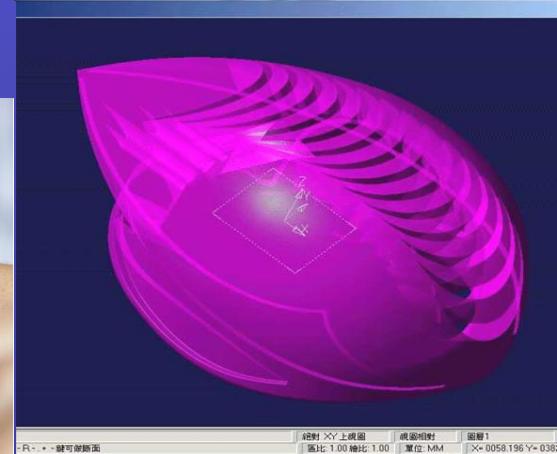
Interpretacije pojma RE

Dizajn ergonomski funkcionalnih proizvoda - računarske tastature i miševi, sedišta, kacige, sportski rezervizi, obuća (sportska i ortopedска) itd.

Sledeći aspekt primene RE obuhvata **dizajn ergonomski funkcionalnih proizvoda**.

Tu spadaju uređaji opšte namene, kao što su na primer kompjuterske tastature i miševi, igračke, sedišta, kacige, obuća, ...

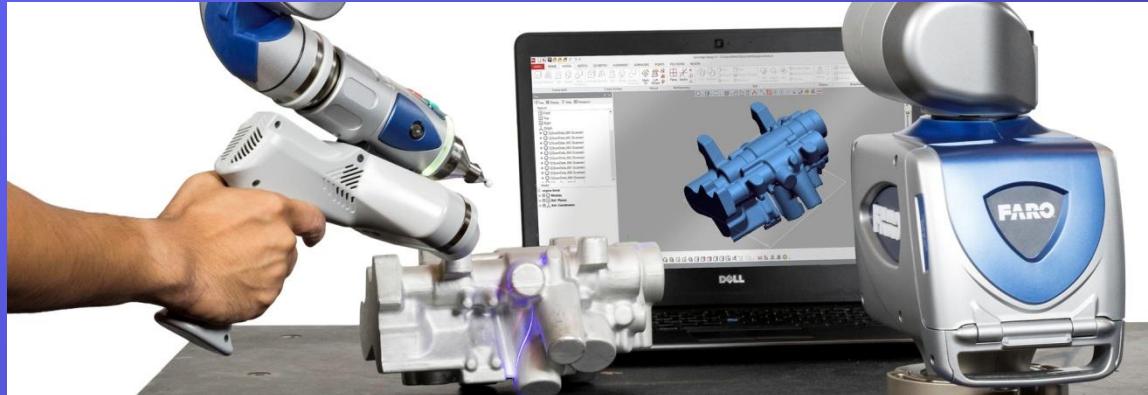

REVERZIBILNO INŽENJERSTVO

Oblasti primene

Mašinsko inženjerstvo:

- Dizajn novih proizvoda i alata za njihovu proizvodnju;
- Redizajn postojećih proizvoda

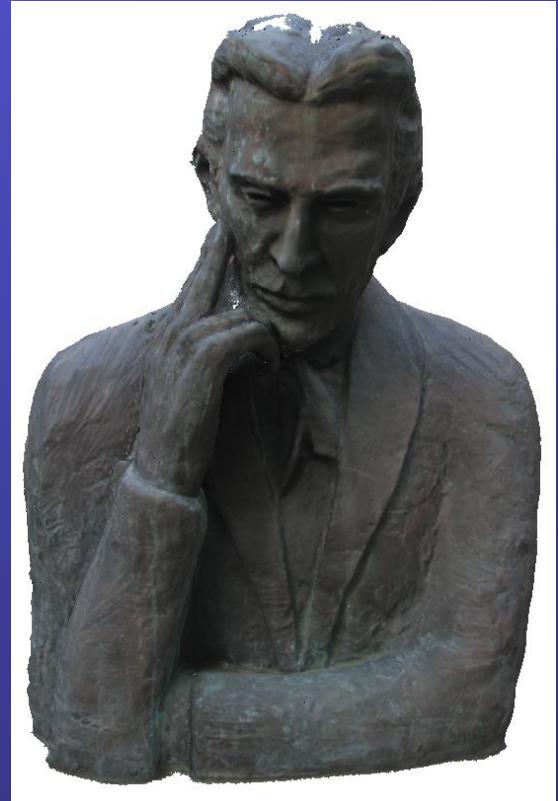

REVERZIBILNO INŽENJERSTVO

Oblasti primene

Umetnost i arhitektura

- Zaštita i restauracija spomenika kulturne baštine

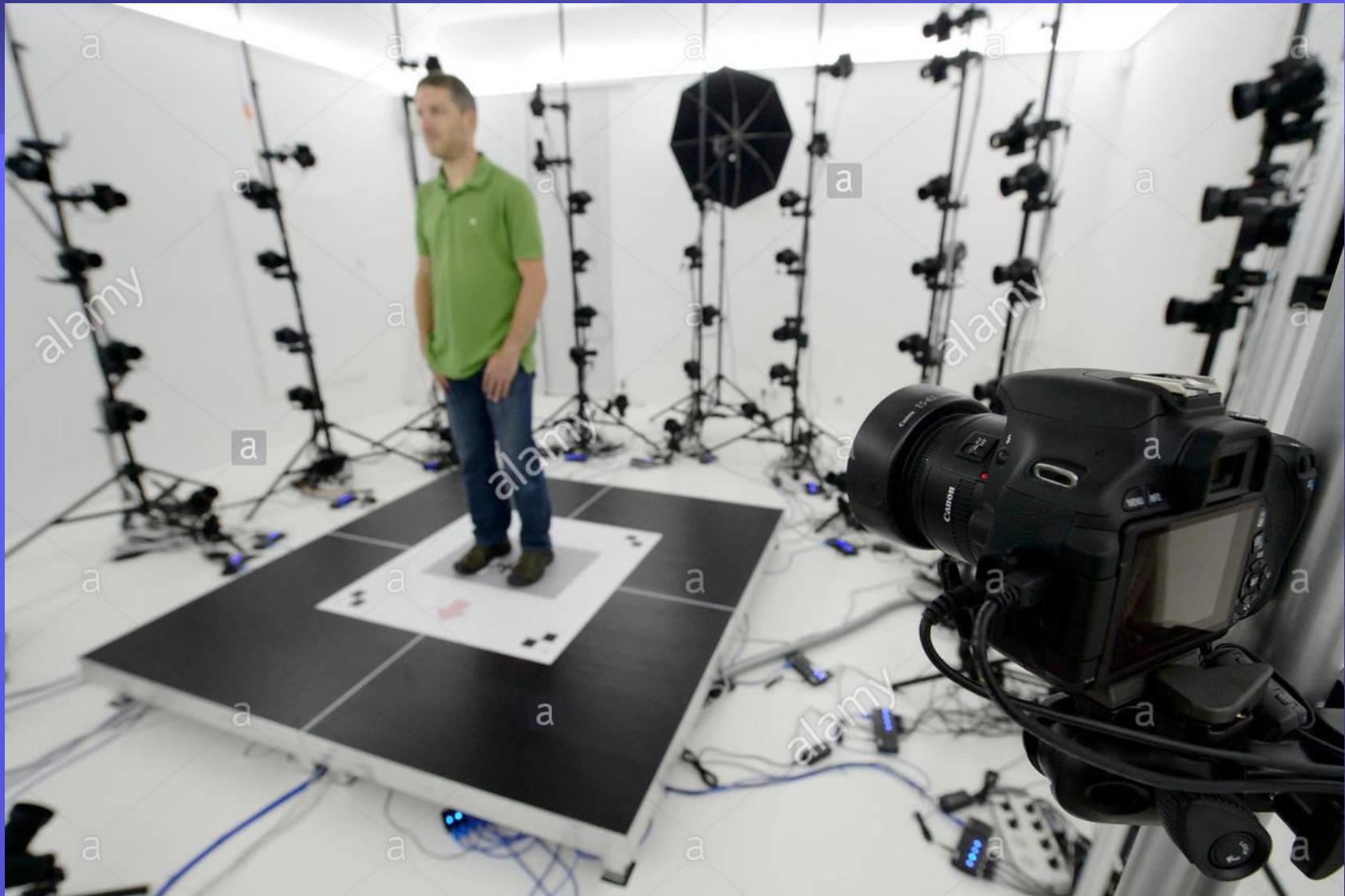

REVERZIBILNO INŽENJERSTVO

Oblasti primene

Računarske animacije (filmovi, igrice, virtuelni muzeji...)

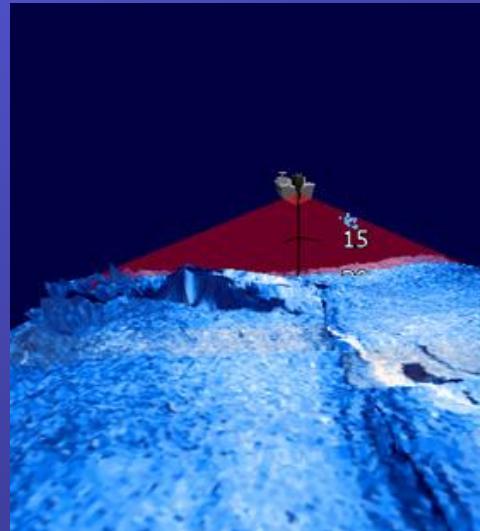
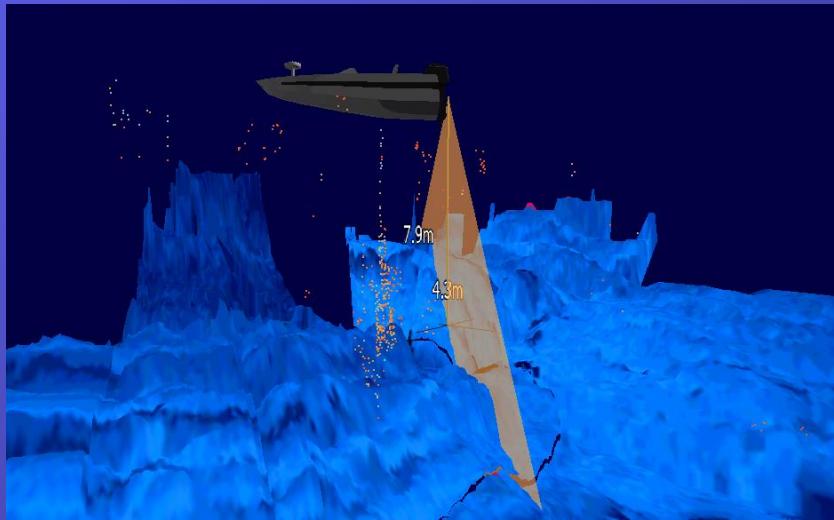
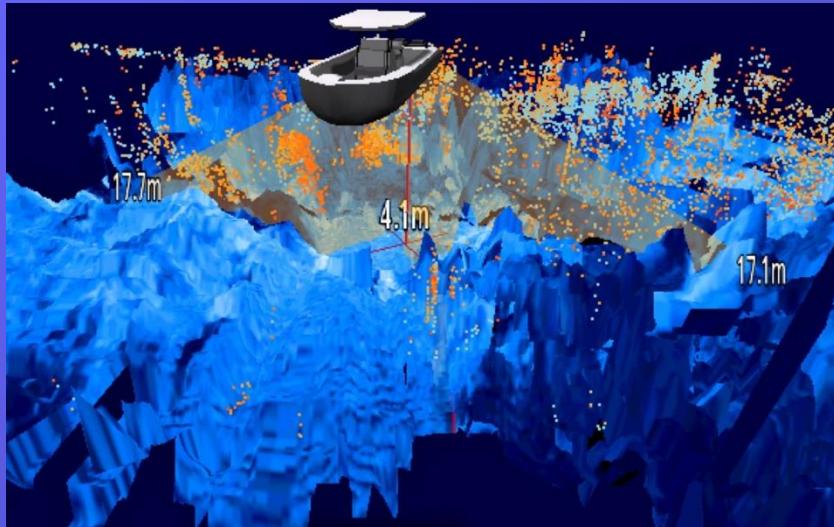
alamy stock photo

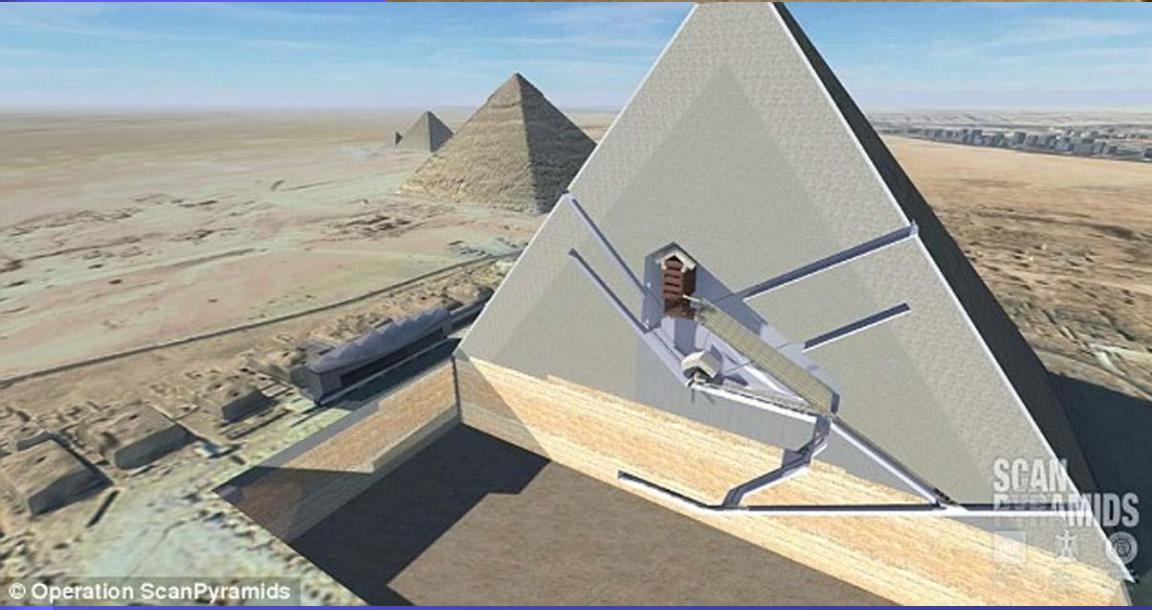
E4N271
www.alamy.com

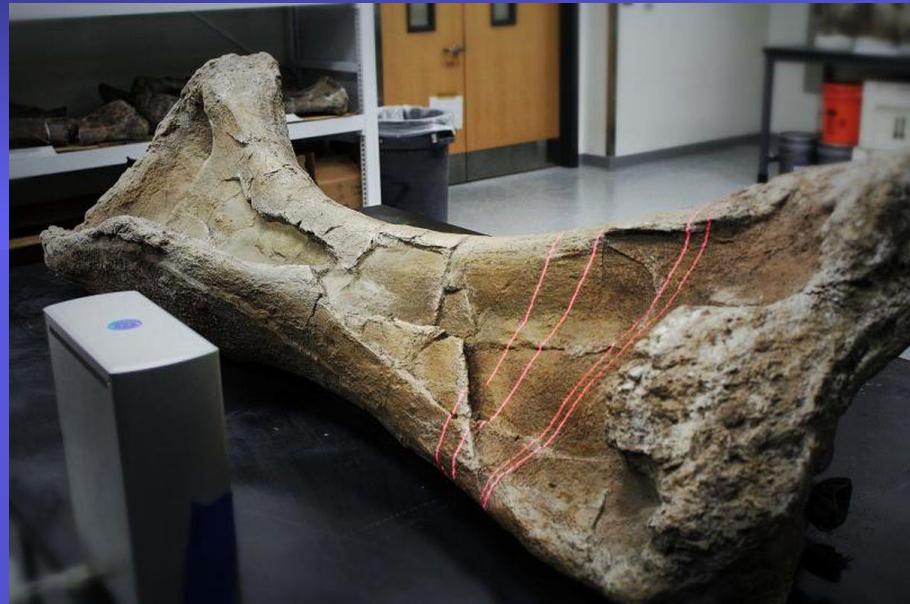
REVERZIBILNO INŽENJERSTVO

Oblasti primene

Geologija, arheologija, paleontologija...

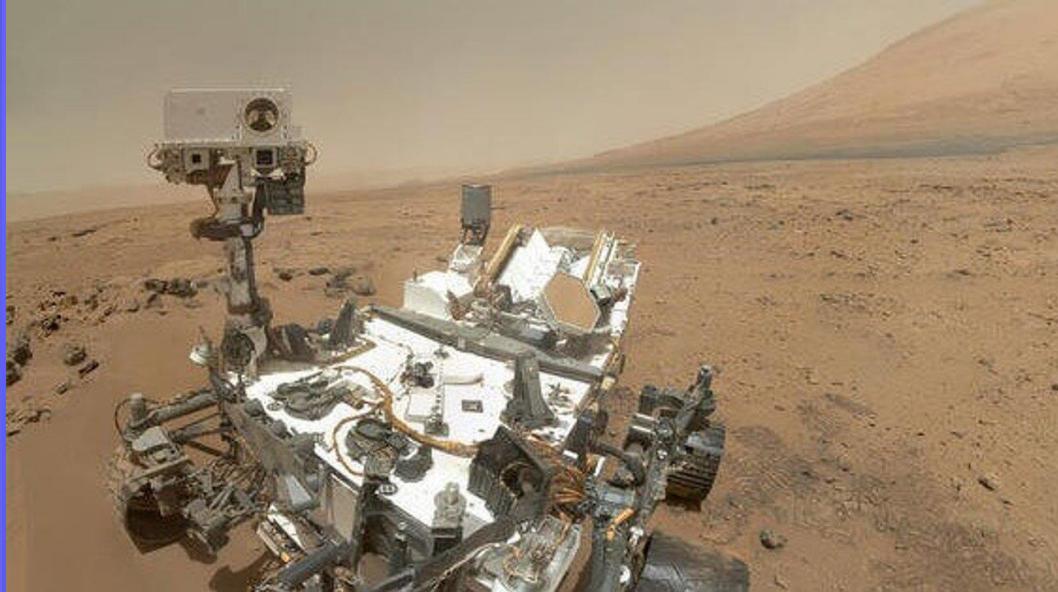

REVERZIBILNO INŽENJERSTVO

Oblasti primene

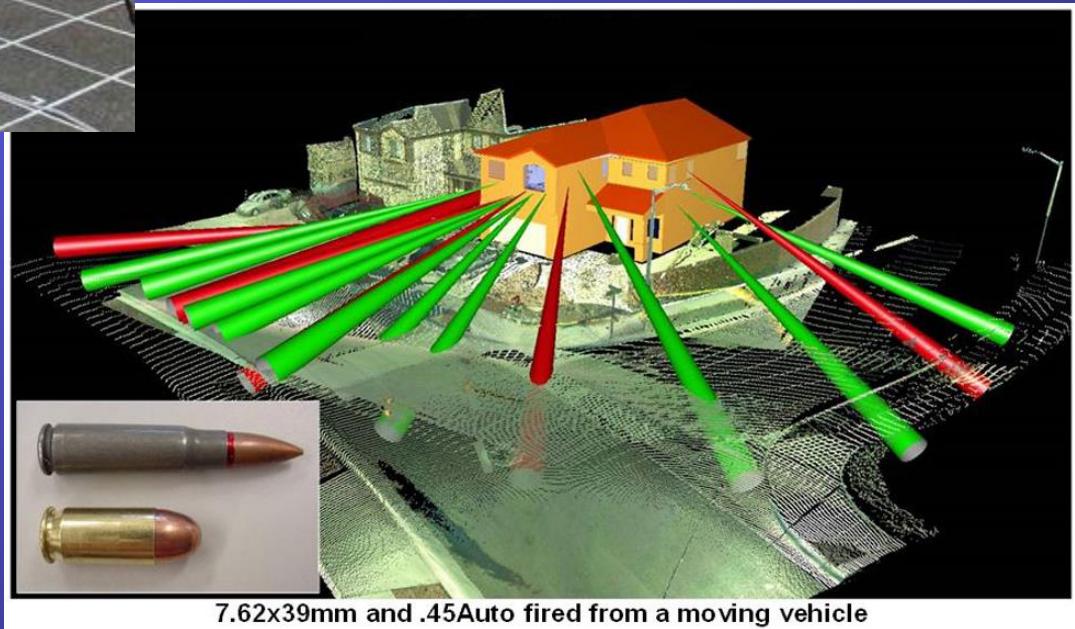
Astronomija

REVERZIBILNO INŽENJERSTVO

Oblasti primene

Forenzika

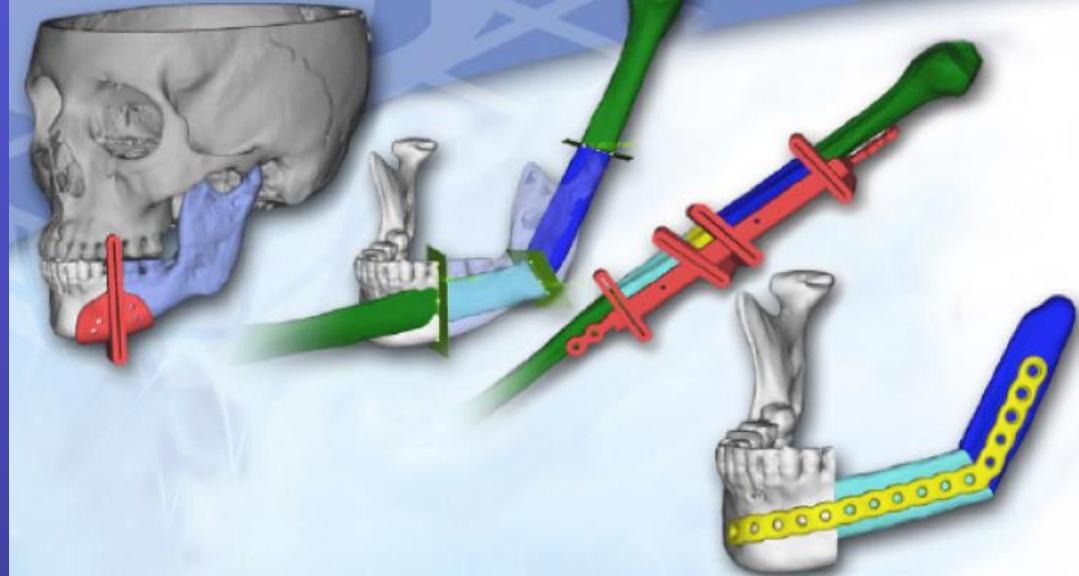
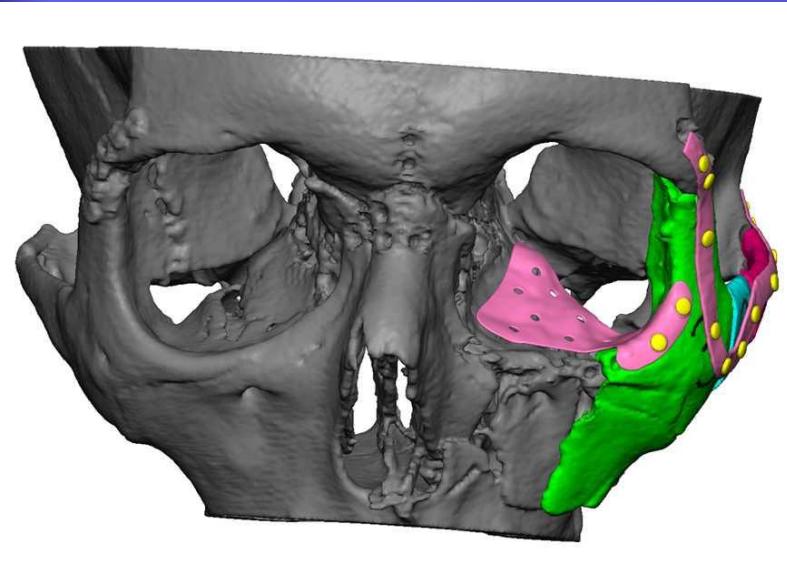
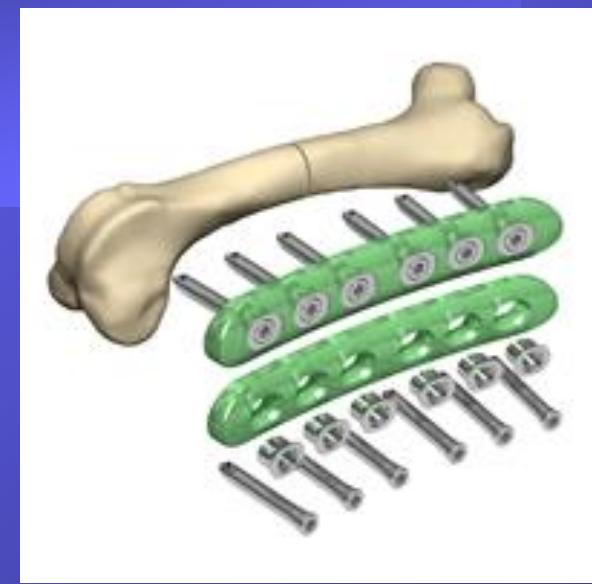
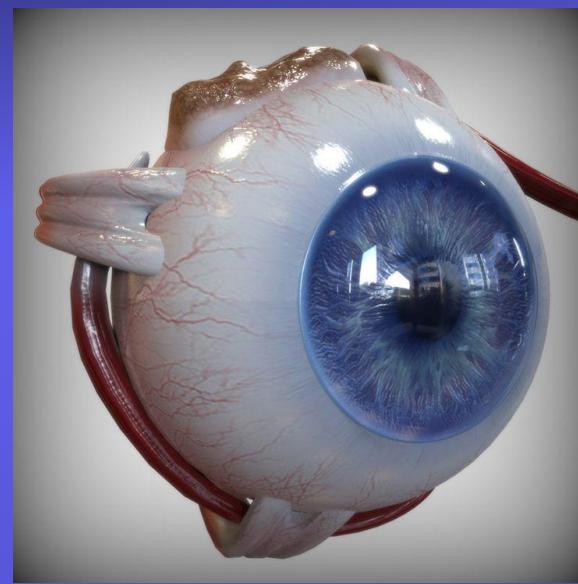
REVERZIBILNO INŽENJERSTVO

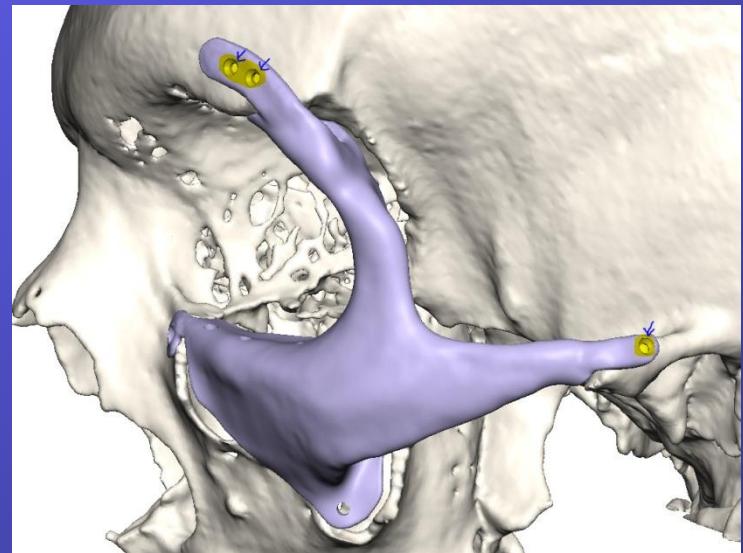
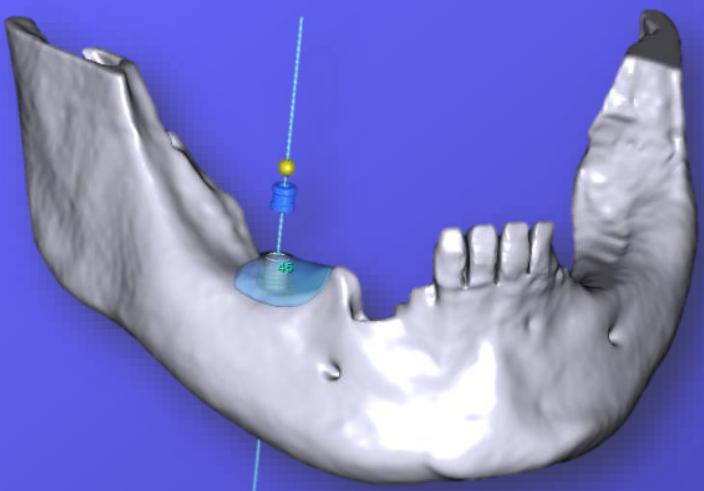
Oblasti primene

Biomedicinsko inženjerstvo

- Medicinski modeli
- Rekonstruktivna pomoćna sredstva
- Digitalni hirurški planovi
- Kustomizovane hirurške vodice
- Kustomizovani implanti
- Proteze i modeli za vežbanje/treniranje

METODOLOGIJA REVERZIBILNOG INŽENJERSTVA

U mnoštvu različitih sistema za RE, koji su se pojavili tokom poslednjih nekoliko godina, mogu se identifikovati dve, dominantne metodologije:

1. **Metodologija poprečnih preseka**
2. **Metodologija poligonizacije modela**

